



PAS-bureau

## Gebiedsrapportage 2016

Natura 2000 gebied nr. 53

# Buurserzand & Haaksbergerveen

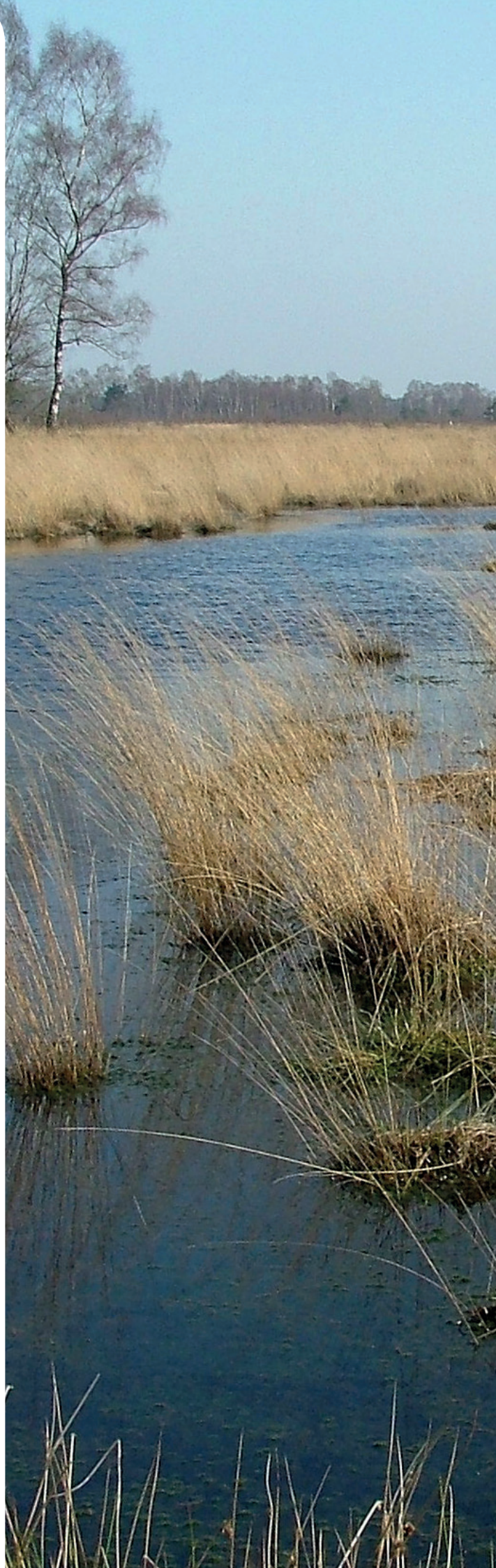
Binnen het Programma Aanpak Stikstof staat het uitvoeren van de geplande bron- en herstelmaatregelen en het blijvend dalen van de stikstofdepositie centraal. Daarmee wordt verdere achteruitgang van de stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten voorkomen en worden de wettelijk vastgestelde natuurdoelen (op termijn) gehaald. Dit maakt het mogelijk om economische ontwikkeling te faciliteren door het uitgeven van depositieruimte.

Deze gebiedsrapportage brengt op gebiedsniveau in beeld of de omvang en kwaliteit van de voor stikstof gevoelige habitattypen (en leefgebieden van soorten) in overeenstemming is met de uitgangspunten van het Programma Aanpak Stikstof. Ook wordt inzichtelijk gemaakt hoe de stikstofdepositie zich in ruimte en tijd ontwikkelt en of de uitvoering van de herstelmaatregelen verloopt zoals in PAS-gebiedsanalyses is vastgelegd.

De gebiedsrapportage bestaat uit de volgende hoofdstukken:

1. Beschermde habitattypen en leefgebieden
2. Herstelmaatregelen (brongegevens en voortgang)
3. Veldbezoek
4. Ontwikkeling van de stikstofdepositie
5. Stikstofoverbelasting per habitat
6. Benutting van de depositieruimte

Voor elk onderdeel is de meest recente informatie weergegeven die, passend binnen het monitoringproces, beschikbaar was op 31 december 2016. De inwinning van de gegevens vond op verschillende data plaats. Per onderdeel is aangegeven van welk moment in de tijd de gegevens afkomstig zijn. Eind 2016 zijn over de ontwikkeling van de kwaliteit en omvang van beschermde stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden beperkt gegevens beschikbaar. Dit is conform het PAS-monitoringplan. Veranderingen in ecologische en hydrologische processen, die door de uitvoering van herstelmaatregelen op gebiedsniveau in gang worden gezet en met natuurmonitoring in beeld worden gebracht, vergen tijd. De komende jaren zal een steeds uitgebreider beeld gegeven kunnen worden van de effecten van de PAS-herstelmaatregelen en de ontwikkeling en kwaliteit van de stikstofgevoelige habitats.



# 1. Beschermde habitattypen en leefgebieden

De PAS-monitoring heeft betrekking op de kwaliteit en het oppervlakte van beschermde stikstofgevoelige habitattypen en op stikstofgevoelige leefgebieden van soorten in het PAS-Natura 2000-gebied (verder PAS-gebied). De in dit hoofdstuk gepresenteerde gegevens zijn gebaseerd op AERIUS Monitor versie 16.

## Ligging habitattypen

Een kaart met de ligging van de relevante habitattypen binnen het PAS-gebied is te vinden in de bijlage. Zie de kaart 'Ligging Habitattypen'.

## Omvang en doelstelling habitattypen

In de bijbehorende tabel 'relevante habitattypen' is per habitatype aangegeven welke instandhoudingsdoelstelling er voor geldt: behoud of verbetering. Dit is geformuleerd voor zowel de kwaliteit als voor de oppervlakte van het desbetreffende habitatype. Ook is aangegeven wat het ecologisch oordeel hiervoor is. Het ecologisch oordeel laat zien of voor het habitatype verwacht mag worden dat de natuurwaarden behouden (en op termijn verbeterd) kunnen worden bij de berekende ontwikkeling van de stikstofdepositie in combinatie met de geplande herstelmaatregelen. De oordelen 1a en 1b houden in dat er wetenschappelijk gezien geen twijfel is dat de instandhoudingsdoelen op termijn gehaald kunnen worden. Als verbetering van de kwaliteit of uitbreiding van de oppervlakte een doelstelling is, zal die bij oordeel 1a in de het eerste tijdvak aanvangen en bij 1b in het tweede of derde tijdvak. Voor een volledige begripsomschrijving van het ecologisch oordeel zie de AERIUS-leeswijzer gebiedssamenvatting: <https://www.aerius.nl/nl/handleidingen-en-leeswijzers>

In de tabel staan ook de oppervlaktes per habitatype aangegeven. Het oppervlak is berekend door het oppervlak van het ingetekende habitatgebied te vermenigvuldigen met de mate waarin het habitatype binnen het gebied voorkomt (het bedekkingspercentage). Zie de tabel 'relevante habitattypen' in de bijlage.

## Leefgebieden van aangewezen soorten

In de tabel 'Leefgebieden van aangewezen soorten' zijn de aangewezen soorten weergegeven, voor zover deze afhankelijk zijn van stikstofgevoelige leefgebieden (habitattypen en aanvullende leefgebieden) binnen het PAS-gebied. Per soort wordt in de tabel zichtbaar gemaakt welke doelstelling er voor de populatie geldt en welk(e) stikstofgevoelige leefgebieden van de soort moet(en) worden beschermd. Deze leefgebieden

zijn vanwege de afhankelijkheid van de aangewezen soort aangemerkt als relevant leefgebied. Per leefgebied is een ecologisch oordeel gegeven.

## 2. Natuurherstelmaatregelen

De tabel 'Herstelmaatregelen' geeft aan welke ecologische herstelmaatregelen er in de eerste PAS-periode (2015 t/m 2021) uitgevoerd worden om verslechtering te voorkomen en (op termijn) de doelstellingen voor de relevante habitats te realiseren. De tabel bevat alle ecologische herstelmaatregelen die voor dit PAS-gebied zijn opgenomen in de bijbehorende PAS-Gebiedsanalyse 2016. Uitleg over de verwachte effecten van de herstelmaatregelen is terug te vinden in de gebiedsanalyse.

Over de uitvoering van de natuurherstelmaatregelen zijn door het bevoegd bestuursorgaan afspraken gemaakt met de betrokken waterschappen, terreinbeherende organisaties en particulieren. Zie de tabel 'herstelmaatregelen' en de kaart 'Maatregelenkaart' in de bijlage.

### **Voortgang uitvoering herstelmaatregelen**

De tabel 'Voortgang Herstelmaatregelen' geeft inzicht in de voortgang van de uitvoering van ecologische herstelmaatregelen. De peildatum van de hier gepresenteerde gegevens is 31 maart 2016. De voortgang is uitgevraagd over de maatregelen die zijn opgenomen in de PAS-gebiedsanalyses 2015, omdat de PAS-gebiedsanalyses 2016 op dat moment nog niet beschikbaar waren. Hierdoor kunnen er kleine afwijkingen bestaan tussen de maatregelen die opgenomen zijn in de voorgaande tabel 'Herstelmaatregelen' en in de tabel 'Voortgang Herstelmaatregelen'. In een volgende ronde van de voortgangsmonitoring worden deze afwijkingen bijgesteld.

Per maatregel is in de tabel weergegeven wanneer de uitvoering van de maatregel afgerond dient te zijn en wat de voortgang is. Daarnaast is per maatregel een prognose afgegeven over het gereedkomen van de uitvoering binnen de gestelde termijn.

Om goed vinger aan de pols te kunnen houden met betrekking tot de voortgang, is de uitvoering opgeknipt in processtappen. Voor alle processtappen is de voortgangsstatus zichtbaar in de tabel. Er worden acht processtappen onderscheiden: 1) beschikbaar maken financiering; 2) beschikbaar maken van de grond (overeenkomst, aankoop, afkoop pacht, onteigening); 3) formele besluitvorming (inpassingsplan, bestemmingsplan, peilbesluit); 4) vergunningen; 5) inhoudelijke voorbereiding; 6) praktische voorbereiding; 7) fysieke uitvoering; 8) gereed verklaren. Het is belangrijk op te merken dat niet alle processtappen voor elke maatregel van toepassing zijn. Zo worden bijvoorbeeld veel maatregelen in bestaande natuurgebieden uitgevoerd. De processtap 'Beschikbaar maken van grond' is dan niet aan de orde.



Voor maatregelen waarvoor al gestart is met de uitvoering in het veld is in 'percentage voortgang' weergegeven welk deel van de uitvoering gerealiseerd is. Niet voor elk type herstelmaatregel kan tussentijds een indicatie van de vordering in het veld gegeven worden. Voor sommige herstelmaatregelen, zoals bijvoorbeeld het opzetten van het grondwaterpeil, geldt dat er in de uitvoering van de maatregel geen stappen zijn tussen 0% gerealiseerd en 100% gerealiseerd. Zie de tabel 'voortgang herstelmaatregelen' in de bijlage.

### **Knelpunten**

Voor herstelmaatregelen waarvan de tijdige uitvoering onder druk staat of waarbij de prognose is dat de herstelmaatregel niet tijdig wordt uitgevoerd, zijn knelpunten benoemd. Knelpunten kunnen betrekking hebben op een specifieke processtap of algemeen van aard zijn.

In dit PAS-gebied waren knelpunten in de uitvoering van herstelmaatregelen niet aan de orde op peildatum 31-3-2016.

### 3. Veldbezoek

Onderdeel van de PAS-monitoring is een jaarlijks veldbezoek in elk PAS-gebied. Het veldbezoek bestaat uit een visuele inspectie van geselecteerde locaties door medewerkers van het verantwoordelijke bestuursorgaan voor het beheerplan van het Natura 2000-gebied (meestal provincie) en de terreinbeheerder(s). Tijdens de inspectie wordt op basis van een standaardvragenlijst gekeken naar indicaties voor ontwikkelingen in de stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten. Het gaat om visuele waarnemingen van de natuurkwaliteit en niet om gerichte metingen. De resultaten van het veldbezoek worden door het bevoegd gezag en de beheerder gezamenlijk vastgelegd in een verslag en ondertekend.

In 2016 is er in dit PAS-gebied een veldbezoek verricht. Er zijn daarbij geen onverwachte ontwikkelingen geconstateerd, die mogelijk (op termijn) aanleiding geven tot heroverweging van de PAS-gebiedsanalyse.

## 4. Ontwikkeling van de stikstofdepositie

In dit deel van de gebiedsrapportage wordt inzichtelijk gemaakt wat de ontwikkeling is van de stikstofdepositie in het gebied over de tijd. Deze informatie is gebaseerd op modelberekeningen van AERIUS Monitor versie 16.

De staafdiagrammen 'Ontwikkeling van de stikstofdepositie' tonen de gemiddelde depositie op alle relevante habitats binnen het gebied in 2014, 2015, 2020 en 2030. Dit zijn de jaren waarvoor deze rekenresultaten beschikbaar zijn. Zie de diagrammen 'Ontwikkeling van de stikstofdepositie'.

### **Ruimtelijke verdeling van de depositie**

De kaarten 'Ruimtelijke verdeling depositie' tonen de ruimtelijke verdeling van de depositie op relevante habitats. De eerste kaart toont de verdeling van de depositie voor het jaar 2014. De kaarten daaronder tonen deze verdeling voor de jaren 2020 en 2030. Zie de kaarten 'Ruimtelijke verdeling depositie'.

### **Depositie per habitat**

Tabel 'Depositie per habitatype' toont de gemiddelde depositie per habitat voor de jaren 2014, 2015, 2020 en 2030. De kolommen met percentielen geven een indicatie van hoeveel stikstofdepositie er plaatsvindt op het overgrote deel (80%) van het habitat. Met andere woorden: voor 80% van het oppervlak van het desbetreffende habitat geldt een stikstofdepositie die tussen de weergegeven waardes ligt. Zie de tabel 'Depositie per habitatype'.

### **Depositiedaling**

Bijgaande kaarten en tabel tonen in welke mate de stikstofdepositie in 2020 en 2030 daalt ten opzichte van het jaar 2014. In de tabel is ook de depositiedaling in 2015 ten opzichte van 2014 opgenomen. Zie de kaarten 'depositiedaling' en de tabel 'depositiedaling per habitatype' in de bijlage.

## 5. Stikstofoverbelasting per habitat

In de tabel 'stikstofoverbelasting per habitatype' is per relevant habitat aangegeven in hoeverre er sprake is van overbelasting door stikstof in 2014, 2015 2020 en 2030. De gepresenteerde informatie is gebaseerd op modelberekeningen van AERIUS Monitor versie 16. Zie tabel 'stikstofoverbelasting per habitatype'.

### **Ruimtelijk beeld van de stikstofoverbelasting**

De kaarten 'ruimtelijk beeld van de stikstofoverbelasting' geven weer in welke mate het gebied te maken heeft met overbelasting in het referentiejaar 2014, in 2020 en in 2030, gebaseerd op de mate van overschrijding van de kritische depositiewaarde op relevante habitats. Zie kaarten 'ruimtelijk beeld van de stikstofoverbelasting'.



## 6. Benutting van de depositieruimte

Dit hoofdstuk geeft een beeld van de benuttingsgraad van de ruimte voor economische ontwikkeling.

Door de depositiedaling en de generieke bronmaatregelen in combinatie met de uitvoering van herstelmaatregelen komt depositieruimte beschikbaar voor de groei van bestaande economische activiteiten en voor nieuwe economische ontwikkelingen. Een deel van de depositieruimte is gereserveerd voor autonome ontwikkelingen (bijvoorbeeld gekoppeld aan bevolkingsgroei). Een deel is gereserveerd voor projecten met een klein effect op stikstofgevoelige natuurgebieden waarvoor geen vergunning nodig is en een melding volstaat. Een deel is gereserveerd voor projecten van nationaal en provinciaal maatschappelijke belang (prioritaire projecten). En een deel is gereserveerd voor vergunningplichtige activiteiten van overheden en ondernemers. De beschikbare ontwikkelingsruimte in de eerste zesjarige PAS-periode is verdeeld over twee periodes van ieder drie jaar. Na drie jaar komt er opnieuw ontwikkelingsruimte beschikbaar, als uit de monitoring blijkt dat dit nog steeds verantwoord is met oog op de te behalen natuurdoelen.

De figuur 'benuttingsgraad depositieruimte' laat zien in welke mate de voor de verschillende onderdelen beschikbare depositieruimte benut is na het eerste jaar PAS, op peildatum 30 juni 2016. De benuttingsgraad is gebaseerd op de beschikbaar gestelde ontwikkelingsruimte zoals vastgelegd in AERIUS Monitor Versie 15. (AERIUS Monitor Versie 16 was op 30 juni 2016 nog niet beschikbaar.) De totale hoeveelheid depositieruimte die voor elk van de onderdelen (prioritaire projecten, vergunningen en meldingen) de eerste drie jaar beschikbaar is (tot 1 juli 2018) is op 100% gesteld. Autonome ontwikkeling is in de figuur niet opgenomen. De weergegeven percentages gelden voor het hele PAS-gebied in totaal, en geven geen inzage in de verschillen in benuttingsgraad binnen een PAS-gebied.

De figuur geeft een momentopname. Er kunnen dagelijks vergunningen worden verleend en meldingen worden gedaan. Hierdoor zal de benuttingsgraad op het moment van publicatie van deze rapportage afwijken van de hier getoonde cijfers.

Zie de figuur 'benuttingsgraad depositieruimte' in de bijlage.

## Relevante habitattypen

| Habitat |                                                     | Ecologisch oordeel | Relevant (ingetekend) | Relevant (gekarteerd) | Doelstelling oppervlakte | Doelstelling kwaliteit |
|---------|-----------------------------------------------------|--------------------|-----------------------|-----------------------|--------------------------|------------------------|
| H2310   | Stuifzandheiden met struikhei                       | 1b                 | 33,0 ha               | 30,9 ha               | Verbetering              | Behoud                 |
| H3130   | Zwakgebufferde vennen                               | 1b                 | 13,2 ha               | 7,1 ha                | Behoud                   | Verbetering            |
| H4010A  | Vochtige heiden (hogere zandgronden)                | 1b                 | 102,5 ha              | 90,5 ha               | Verbetering              | Behoud                 |
| H4030   | Droge heiden                                        | 1b                 | 66,5 ha               | 59,6 ha               | Behoud                   | Behoud                 |
| H5130   | Jeneverbesstruwelen                                 | 1b                 | 11,6 ha               | 10,7 ha               | Behoud                   | Verbetering            |
| H7110A  | Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)               | 1b                 | 2,5 ha                | 2,5 ha                | Verbetering              | Verbetering            |
| H7120   | Herstellende hoogvenen                              | 1b                 | 322,0 ha              | 315,6 ha              | Vermindering             | Verbetering            |
| H7230   | Kalkmoerassen                                       | 1b                 | < 1,0 ha              | < 1,0 ha              | Behoud                   | Behoud                 |
| H91Do   | Hoogveenbossen                                      | 1b                 | 7,4 ha                | 7,4 ha                | Verbetering              | Behoud                 |
| H91EoC  | Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) | 1b                 | 5,4 ha                | 5,4 ha                | Behoud                   | Behoud                 |

Leefgebieden van aangewezen soorten

| Soort |               | Doelstelling<br>populatie | Leefgebied/habitatype |                       | Ecologisch<br>oordeel | Relevant<br>(ingetekend) | Relevant<br>(gekarteerd) |
|-------|---------------|---------------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|--------------------------|--------------------------|
| H1166 | Kamsalamander | Behoud                    | H3130                 | Zwakgebufferde vennen | 1b                    | 13,2 ha                  | 7,1 ha                   |

## Herstelmaatregelen

| Kaart | Maatregel                                                                                 | Ten behoeve van |                                                     | Potentiële<br>effectiviteit<br>* | Respons-<br>tijd (jaar)<br>** | Opp./lengte<br>maatregel | Frequentie uitvoering<br>per (1e, 2e of 3e) tijdvak<br>*** |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-----------------------------------------------------|----------------------------------|-------------------------------|--------------------------|------------------------------------------------------------|
| 3     | Mo1 Verondiepen van de Biesheuvelleiding                                                  | H4010A          | Vochtige heiden (hogere zandgronden)                | ● ● ●                            | 1 - 5                         | 46,7 ha                  | Eenmalig (1)                                               |
|       |                                                                                           | H7230           | Kalkmoerassen                                       | ● ● ●                            | 1 - 5                         |                          |                                                            |
|       |                                                                                           | H91EoC          | Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) | ● ● ●                            | 1 - 5                         |                          |                                                            |
|       |                                                                                           | H3130           | Zwakgebufferde vennen                               | ● ● ●                            | 1 - 5                         |                          |                                                            |
| 4     | Mo2 Verondiepen/herinrichten van de Hagmolenbeek                                          | H4010A          | Vochtige heiden (hogere zandgronden)                | ● ● ●                            | 1 - 5                         | 13,1 ha                  | Eenmalig (1)                                               |
|       |                                                                                           | H7230           | Kalkmoerassen                                       | ● ● ●                            | 1 - 5                         |                          |                                                            |
|       |                                                                                           | H3130           | Zwakgebufferde vennen                               | ● ● ●                            | 1 - 5                         |                          |                                                            |
|       |                                                                                           | H91EoC          | Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) | ● ● ●                            | 1 - 5                         |                          |                                                            |
| 5     | Mo4 Herinrichting Buurserbeek (anders dan verwerven, zie Mo6c)                            | H4010A          | Vochtige heiden (hogere zandgronden)                | ● ● ●                            | 1 - 5                         | 3,9 km                   | Eenmalig (2,3)                                             |
|       |                                                                                           | H3130           | Zwakgebufferde vennen                               | ● ● ●                            | 1 - 5                         |                          |                                                            |
|       |                                                                                           | H91EoC          | Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) | ● ● ●                            | 1 - 5                         |                          |                                                            |
| 3     | Mo6a Aankoop en herinrichting landbouwpercelen langs de Smitterijweg                      | H4010A          | Vochtige heiden (hogere zandgronden)                | ● ● ●                            | 1 - 5                         | 24 ha                    | Eenmalig (1)                                               |
|       |                                                                                           | H4030           | Droge heiden                                        | ● ● ●                            | 1 - 5                         |                          |                                                            |
|       |                                                                                           | H91EoC          | Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) | ● ● ●                            | 1 - 5                         |                          |                                                            |
|       |                                                                                           | H3130           | Zwakgebufferde vennen                               | ● ● ●                            | 1 - 5                         |                          |                                                            |
| 3     | Mo6b/Mo6c Aankoop en herinrichting landbouwenclave De Ronde Bulten, Laakmors en Steenhaar | H4010A          | Vochtige heiden (hogere zandgronden)                | ● ● ●                            | 1 - 5                         | 79,1 ha                  | Eenmalig (1)                                               |
|       |                                                                                           | H4030           | Droge heiden                                        | ● ● ●                            | 1 - 5                         |                          |                                                            |
|       |                                                                                           | H3130           | Zwakgebufferde vennen                               | ● ● ●                            | 1 - 5                         |                          |                                                            |
|       |                                                                                           | H91EoC          | Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) | ● ● ●                            | 1 - 5                         |                          |                                                            |

| Kaart | Maatregel                                                                                       | Ten behoeve van |                                                              | Potentiële<br>effectiviteit<br>* | Respons-<br>tijd (jaar)<br>** | Opp./lengte<br>maatregel | Frequentie uitvoering<br>per (1e, 2e of 3e) tijdvak<br>*** |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------------------------------------------------------|----------------------------------|-------------------------------|--------------------------|------------------------------------------------------------|
| 3     | Mo6d Opheffen<br>drainerende werking<br>landbouwpercelen De<br>Knoef                            | H4010A          | Vochtige heiden<br>(hogere zandgronden)                      | ● ● ●                            | 1 - 5                         | 30,6 ha                  | Eenmalig (1)                                               |
|       |                                                                                                 | H7230           | Kalkmoerassen                                                | ● ● ●                            | 1 - 5                         |                          |                                                            |
|       |                                                                                                 | H3130           | Zwakgebufferde<br>vennen                                     | ● ● ●                            | 1 - 5                         |                          |                                                            |
|       |                                                                                                 | H91EoC          | Vochtige alluviale<br>bossen<br>(beekbegeleidende<br>bossen) | ● ● ●                            | 1 - 5                         |                          |                                                            |
| 2     | Mo7a Creeren<br>hydrologische bufferzone -<br>verwerven gronden                                 | H7110A          | Actieve hoogvenen<br>(hoogveenlandschap)                     | ● ● ●                            | 1 - 5                         | 131,6 ha                 | Eenmalig (2,3)                                             |
|       |                                                                                                 | H4010A          | Vochtige heiden<br>(hogere zandgronden)                      | ● ● ●                            | 1 - 5                         |                          |                                                            |
|       |                                                                                                 | H7120           | Herstellende<br>hoogvenen                                    | ● ● ●                            | 1 - 5                         |                          |                                                            |
|       |                                                                                                 | H91Do           | Hoogveenbossen                                               | ● ● ●                            | 1 - 5                         |                          |                                                            |
|       |                                                                                                 | H91EoC          | Vochtige alluviale<br>bossen<br>(beekbegeleidende<br>bossen) | ● ● ●                            | 1 - 5                         |                          |                                                            |
|       |                                                                                                 | H3130           | Zwakgebufferde<br>vennen                                     | ● ● ●                            | 1 - 5                         |                          |                                                            |
|       | Mo8 Onderzoek naar effect<br>greppel en stuw<br>Meujenboersven                                  | H7230           | Kalkmoerassen                                                | -                                | -                             | niet van<br>toepassing   | Eenmalig (1)                                               |
| 2     | M11 Kappen naaldbos<br>(opslag verwijderen en/of<br>dunnen)<br><i>niet nader gespecificeerd</i> | H2310           | Stuifzandheiden met<br>struikhei                             | ● ● ●                            | >= 10                         | 1-2 ha?                  | Eenmalig (1)                                               |
|       |                                                                                                 | H5130           | Jeneverbesstruwelen                                          | ● ● ●                            | 5 - 10                        |                          |                                                            |
|       |                                                                                                 | H4030           | Droge heiden                                                 | ● ● ●                            | 5 - 10                        |                          |                                                            |
| 2     | M11 Kappen naaldbos<br>(opslag verwijderen en/of<br>dunnen)<br><i>niet nader gespecificeerd</i> | H2310           | Stuifzandheiden met<br>struikhei                             | ● ● ●                            | >= 10                         | 1-2 ha?                  | Eenmalig (1)                                               |
|       |                                                                                                 | H4030           | Droge heiden                                                 | ● ● ●                            | 5 - 10                        |                          |                                                            |
|       |                                                                                                 | H5130           | Jeneverbesstruwelen                                          | ● ● ●                            | 5 - 10                        |                          |                                                            |
| 1     | M12 begrazen                                                                                    | H4030           | Droge heiden                                                 | ● ● ●                            | 1 - 5                         | 59,6 ha                  | Cyclisch (1,2,3)                                           |
| 1     | M12 begrazen                                                                                    | H2310           | Stuifzandheiden met<br>struikhei                             | ● ● ●                            | < 1                           | 30,9 ha                  | Cyclisch (1,2,3)                                           |
| 1     | M12 begrazen                                                                                    | H4010A          | Vochtige heiden<br>(hogere zandgronden)                      | ● ● ○                            | 1 - 5                         | 90,5 ha                  | Cyclisch (1,2,3)                                           |
| 1     | M13 maaien (jaarlijks,<br>gefaseerd; frequentie<br>afhankelijk van<br>habitattype)              | H7230           | Kalkmoerassen                                                | ● ● ●                            | < 1                           | 0,05 ha                  | Cyclisch (2)                                               |
| 1     | M13 maaien (jaarlijks,<br>gefaseerd; frequentie<br>afhankelijk van<br>habitattype)              | H2310           | Stuifzandheiden met<br>struikhei                             | ● ○ ○                            | 5 - 10                        | 30,9 ha                  | Cyclisch (1,2)                                             |

| Kaart | Maatregel                                                                                                                                     | Ten behoeve van                             | Potentiële<br>effectiviteit<br>* | Respons-<br>tijd (jaar)<br>** | Opp./lengte<br>maatregel | Frequentie uitvoering<br>per (1e, 2e of 3e) tijdvak<br>*** |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|----------------------------------|-------------------------------|--------------------------|------------------------------------------------------------|
| 1     | M13 maaien (jaarlijks, gefaseerd; frequentie afhankelijk van habitatype)                                                                      | H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden) | ● ● ○                            | 1 - 5                         | 90,5 ha                  | Cyclisch (1,2,3)                                           |
| 1     | M13 maaien (jaarlijks, gefaseerd; frequentie afhankelijk van habitatype)                                                                      | H2310 Stuifzandheiden met struikhei         | ● ○ ○                            | 5 - 10                        | 30,9 ha                  | Cyclisch (3)                                               |
| 1     | M13 maaien (jaarlijks, gefaseerd; frequentie afhankelijk van habitatype)                                                                      | H7230 Kalkmoerassen                         | ● ● ●                            | < 1                           | 0,05 ha                  | Cyclisch (1,3)                                             |
| 1     | M13 maaien (jaarlijks, gefaseerd; frequentie afhankelijk van habitatype)                                                                      | H3130 Zwakgebufferde vennen                 | ● ● ●                            | 1 - 5                         | 7,1 ha                   | Cyclisch (1,2,3)                                           |
| 1     | M13 maaien (jaarlijks, gefaseerd; frequentie afhankelijk van habitatype)                                                                      | H4030 Droge heiden                          | ● ● ○                            | 1 - 5                         | 59,6 ha                  | Cyclisch (1,2,3)                                           |
| 1     | M14 kleinschalig plaggen en eventueel bekalken (bij verzuring), gefaseerd, (frequentie afhankelijk van habitatype) (of strooisel verwijderen) | H4030 Droge heiden                          | ● ● ●                            | 1 - 5                         | 59,6 ha                  | Cyclisch (1,2,3)                                           |
| 1     | M14 kleinschalig plaggen en eventueel bekalken (bij verzuring), gefaseerd, (frequentie afhankelijk van habitatype) (of strooisel verwijderen) | H5130 Jeneverbesstruwelen                   | ● ● ●                            | 1 - 5                         | 10,7 ha                  | Cyclisch (1)                                               |
| 1     | M14 kleinschalig plaggen en eventueel bekalken (bij verzuring), gefaseerd, (frequentie afhankelijk van habitatype) (of strooisel verwijderen) | H7230 Kalkmoerassen                         | ● ● ○                            | < 1                           | 0,05 ha                  | Cyclisch (1,2,3)                                           |
| 1     | M14 kleinschalig plaggen en eventueel bekalken (bij verzuring), gefaseerd, (frequentie afhankelijk van habitatype) (of strooisel verwijderen) | H3130 Zwakgebufferde vennen                 | ● ● ●                            | 1 - 5                         | 7,1 ha                   | Cyclisch (1,2,3)                                           |
| 1     | M14 kleinschalig plaggen en eventueel bekalken (bij verzuring), gefaseerd, (frequentie afhankelijk van habitatype) (of strooisel verwijderen) | H5130 Jeneverbesstruwelen                   | ● ● ●                            | 1 - 5                         | 10,7 ha                  | Cyclisch (2,3)                                             |

| Kaart | Maatregel                                                                                                                                     | Ten behoeve van |                                       | Potentiële effectiviteit * | Respons-tijd (jaar) ** | Opp./lengte maatregel | Frequentie uitvoering per (1e, 2e of 3e) tijdvak *** |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|---------------------------------------|----------------------------|------------------------|-----------------------|------------------------------------------------------|
| 1     | M14 kleinschalig plaggen en eventueel bekalken (bij verzuring), gefaseerd, (frequentie afhankelijk van habitatype) (of strooisel verwijderen) | H4010A          | Vochtige heiden (hogere zandgronden)  | ● ● ●                      | 1 - 5                  | 90,5 ha               | Cyclisch (1,2,3)                                     |
| 1     | M14 kleinschalig plaggen en eventueel bekalken (bij verzuring), gefaseerd, (frequentie afhankelijk van habitatype) (of strooisel verwijderen) | H2310           | Stuifzandheiden met struikhei         | ● ● ●                      | < 1                    | 30,9 ha               | Cyclisch (1,2,3)                                     |
| 1     | M15 opslag verwijderen                                                                                                                        | H7110A          | Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap) | ● ● ○                      | 1 - 5                  | 2,5 ha                | Cyclisch (1,2,3)                                     |
| 1     | M15 opslag verwijderen                                                                                                                        | H7120           | Herstellende hoogvenen                | ● ● ○                      | 1 - 5                  | 312,6 ha              | Cyclisch (1,2,3)                                     |
| 1     | M15 opslag verwijderen                                                                                                                        | H4010A          | Vochtige heiden (hogere zandgronden)  | ● ● ●                      | 5 - 10                 | 90,5 ha               | Cyclisch (1,2,3)                                     |
| 1     | M15 opslag verwijderen                                                                                                                        | H7230           | Kalkmoerassen                         | ● ● ●                      | 1 - 5                  | 0,05 ha               | Cyclisch (1,2,3)                                     |
| 1     | M15 opslag verwijderen                                                                                                                        | H2310           | Stuifzandheiden met struikhei         | ● ● ●                      | < 1                    | 30,9 ha               | Cyclisch (1,2,3)                                     |
| 1     | M15 opslag verwijderen                                                                                                                        | H5130           | Jeneverbesstruwelen                   | ● ● ●                      | 1 - 5                  | 10,7 ha               | Cyclisch (1,2,3)                                     |
| 1     | M15 opslag verwijderen                                                                                                                        | H3130           | Zwakgebufferde vennen                 | ● ● ●                      | < 1                    | 7,1 ha                | Cyclisch (1,2,3)                                     |
| 1     | M15 opslag verwijderen                                                                                                                        | H4030           | Droge heiden                          | ● ● ●                      | 5 - 10                 | 59,6 ha               | Cyclisch (1,2,3)                                     |
| 2     | M16 schonen vennen                                                                                                                            | H3130           | Zwakgebufferde vennen                 | ● ● ●                      | 1 - 5                  | 7,1 ha                | Cyclisch (1,2,3)                                     |
| 4     | M17 dunnen                                                                                                                                    | H91Do           | Hoogveenbossen                        | ● ● ○                      | < 1                    | 7,4 ha                | Cyclisch (1,2,3)                                     |
| 2     | M18 periodieke drukkbegrazing                                                                                                                 | H5130           | Jeneverbesstruwelen                   | ● ● ○                      | 1 - 5                  | 10,7 ha               | Cyclisch (1,2,3)                                     |
| 2     | M19 stimuleren kleinschalige verstuiwingen (herstel winddynamiek)                                                                             | H2310           | Stuifzandheiden met struikhei         | ● ● ●                      | < 1                    | 30,9 ha               | Eenmalig (2,3)                                       |
|       | M21 onderzoek naar trend in areaal en/of kwaliteit                                                                                            | H4030           | Droge heiden                          | -                          | -                      | 59,6 ha               | Eenmalig (1)                                         |



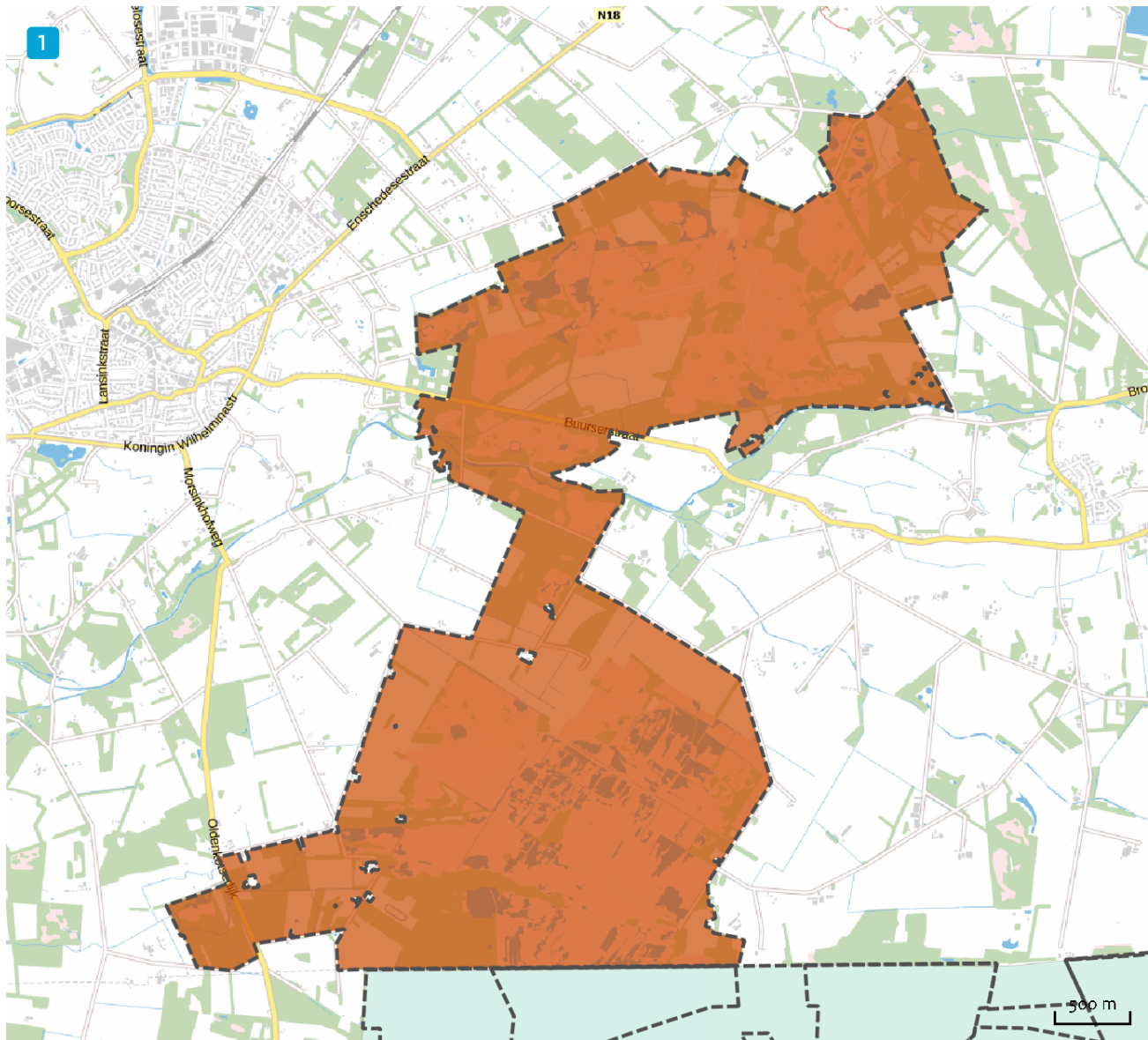
| Kaart | Maatregel                                                                               | Ten behoeve van |                                                              | Potentiële<br>effectiviteit<br>* | Respons-<br>tijd (jaar)<br>** | Opp./lengte<br>maatregel | Frequentie uitvoering<br>per (1e, 2e of 3e) tijdvak<br>*** |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------------------------------------------------------|----------------------------------|-------------------------------|--------------------------|------------------------------------------------------------|
|       | M21 onderzoek naar trend in<br>areaal en/of kwaliteit                                   | H91EoC          | Vochtige alluviale<br>bossen<br>(beekbegeleidende<br>bossen) | -                                | -                             | 5,4 ha                   | Eenmalig (1)                                               |
|       | M21 onderzoek naar trend in<br>areaal en/of kwaliteit                                   | H7230           | Kalkmoerassen                                                | -                                | -                             | 0,05 ha                  | Eenmalig (1)                                               |
|       | M21 onderzoek naar trend in<br>areaal en/of kwaliteit                                   | H2310           | Stuifzandheiden met<br>struikhei                             | -                                | -                             | 30,9 ha                  | Eenmalig (1)                                               |
|       | M21 onderzoek naar trend in<br>areaal en/of kwaliteit                                   | H4010A          | Vochtige heiden<br>(hogere zandgronden)                      | -                                | -                             | 90,5 ha                  | Eenmalig (1)                                               |
|       | M21 onderzoek naar trend in<br>areaal en/of kwaliteit                                   | H91Do           | Hoogveenbossen                                               | -                                | -                             | 7,4 ha                   | Eenmalig (1)                                               |
|       | M22 onderzoek naar<br>potenties uitbreiding<br>kalkmoeras in noordoosten<br>Buurserzand | H7230           | Kalkmoerassen                                                | -                                | -                             | niet van<br>toepassing   | Eenmalig (1)                                               |
|       | M23 onderzoek<br>Steenhaarplassen                                                       | H3130           | Zwakgebufferde<br>vennen                                     | -                                | -                             | ± 7,1 ha                 | Eenmalig (1)                                               |

\* ● ○ ○ klein  
● ● ○ matig  
● ● ● groot

\*\* De responstijd is de tijd waarvan verwacht wordt dat de maatregel effect zal hebben:  
< 1 jr; 1 tot 5 jr; 5 tot 10 jr; 10 jr of langer

\*\*\* De frequentie, per tijdvak van zes jaar, is eenmalig of cyclisch

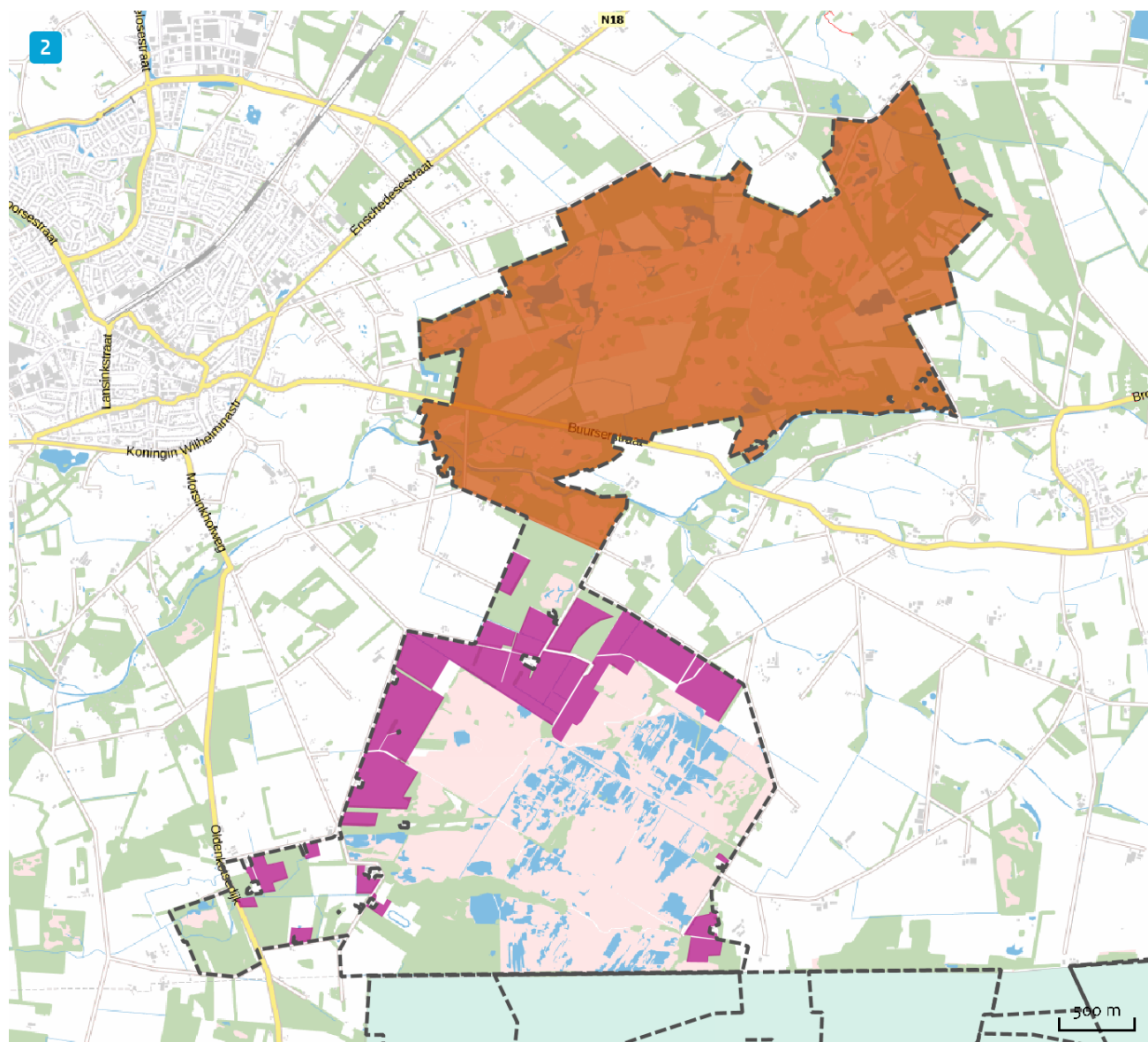
Maatregelkaart 1



## Herstelmaatregelen

- M14 kleinschalig plaggen en eventueel bekalken (bij verzuring), gefaseerd, (frequentie afhankelijk van habitatype) (of strooisel verwijderen) (H4010A)
- M15 opslag verwijderen (H7120)
- M13 maaien (jaarlijks, gefaseerd; frequentie afhankelijk van habitatype) (H2310)
- M12 begrazen (H4030)
- M14 kleinschalig plaggen en eventueel bekalken (bij verzuring), gefaseerd, (frequentie afhankelijk van habitatype) (of strooisel verwijderen) (H3130)
- M14 kleinschalig plaggen en eventueel bekalken (bij verzuring), gefaseerd, (frequentie afhankelijk van habitatype) (of strooisel verwijderen) (H5130)
- M15 opslag verwijderen (H2310)
- M14 kleinschalig plaggen en eventueel bekalken (bij verzuring), gefaseerd, (frequentie afhankelijk van habitatype) (of strooisel verwijderen) (H2310)
- M13 maaien (jaarlijks, gefaseerd; frequentie afhankelijk van habitatype) (H4010A)
- M12 begrazen (H4010A)
- M13 maaien (jaarlijks, gefaseerd; frequentie afhankelijk van habitatype) (H3130)
- M14 kleinschalig plaggen en eventueel bekalken (bij verzuring), gefaseerd, (frequentie afhankelijk van habitatype) (of strooisel verwijderen) (H5130)
- M15 opslag verwijderen (H7230)
- M15 opslag verwijderen (H7110A)
- M13 maaien (jaarlijks, gefaseerd; frequentie afhankelijk van habitatype) (H7230)
- M14 kleinschalig plaggen en eventueel bekalken (bij verzuring), gefaseerd, (frequentie afhankelijk van habitatype) (of strooisel verwijderen) (H4030)
- M13 maaien (jaarlijks, gefaseerd; frequentie afhankelijk van habitatype) (H2310)
- M13 maaien (jaarlijks, gefaseerd; frequentie afhankelijk van habitatype) (H4030)
- M15 opslag verwijderen (H3130)
- M15 opslag verwijderen (H5130)
- M15 opslag verwijderen (H4030)
- M14 kleinschalig plaggen en eventueel bekalken (bij verzuring), gefaseerd, (frequentie afhankelijk van habitatype) (of strooisel verwijderen) (H7230)
- M12 begrazen (H2310)
- M13 maaien (jaarlijks, gefaseerd; frequentie afhankelijk van habitatype) (H7230)
- M15 opslag verwijderen (H4010A)

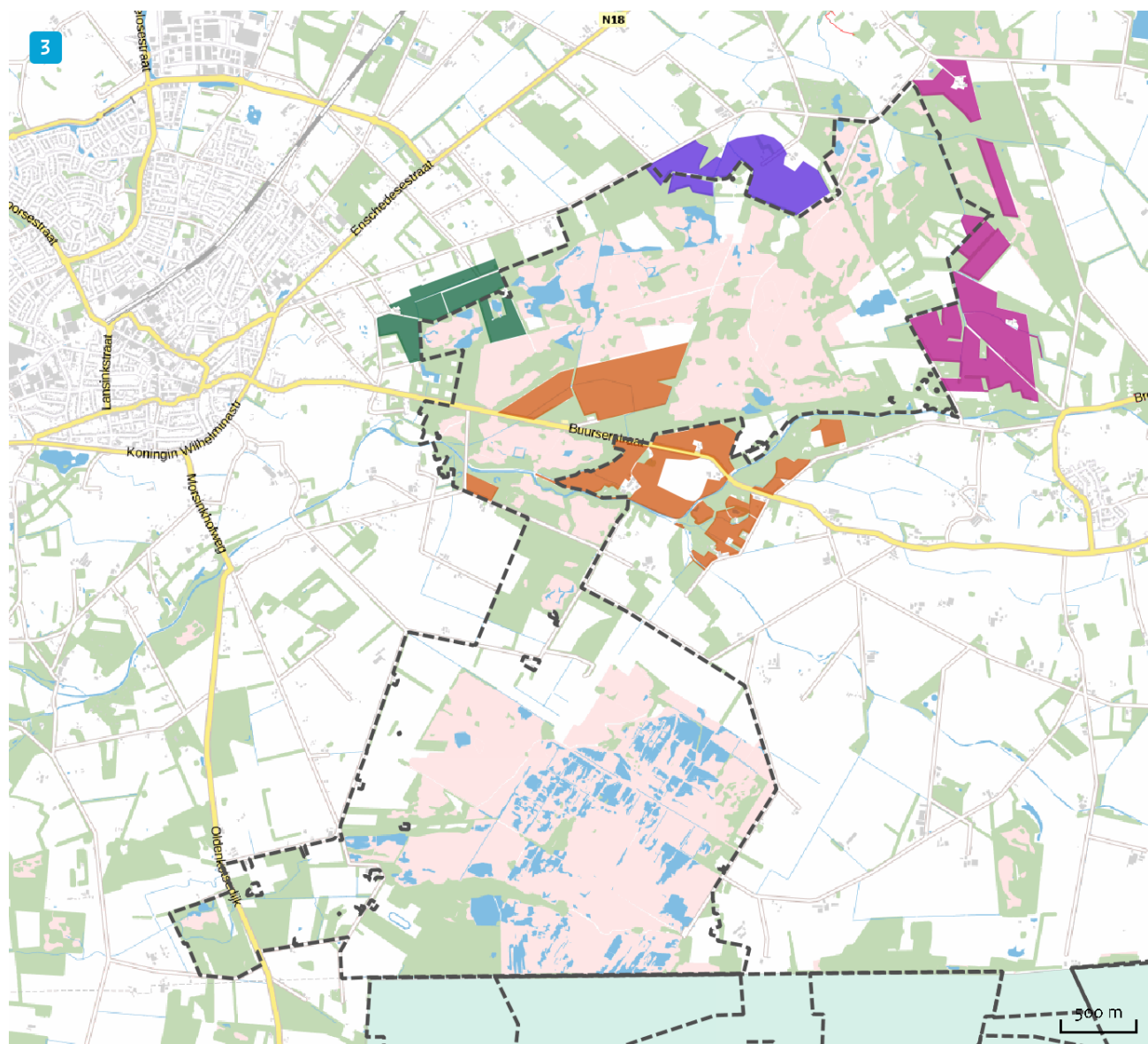
## Maatregelkaart 2



### Herstelmaatregelen

- M11 Kappen naaldbos (opslag verwijderen en/of dunnen) (H2310, H4030, H5130)
- M11 Kappen naaldbos (opslag verwijderen en/of dunnen) (H2310, H5130, H4030)
- M16 schonen vennen (H3130)
- M19 stimuleren kleinschalige verstuingen (herstel winddynamiek) (H2310)
- M18 periodieke drubegrazing (H5130)
- M07a Creeren hydrologische bufferzone - verwerven gronden (H7110A, H4010A, H7120, H91Do, H91EoC, H3130)

### Maatregelkaart 3

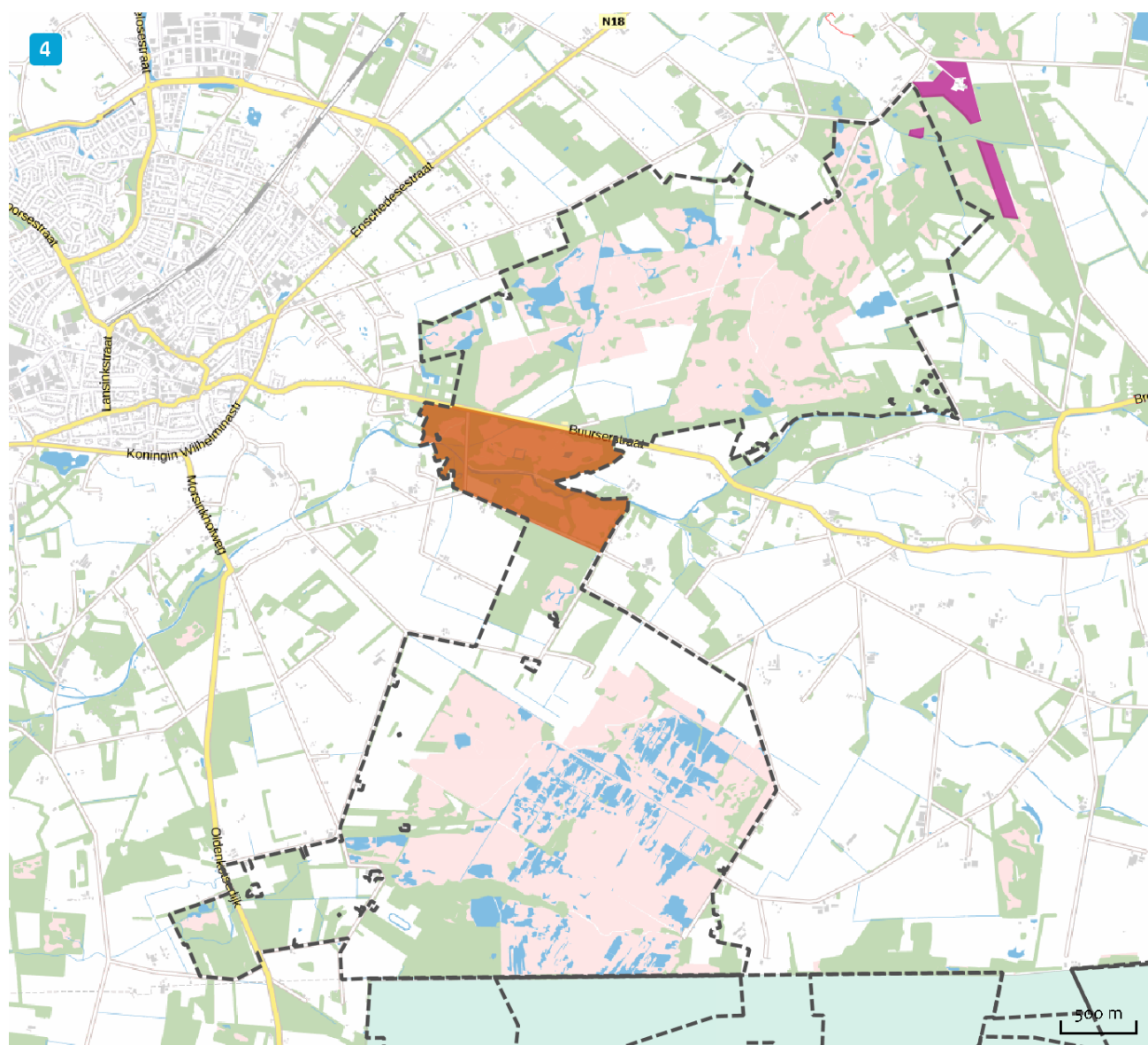


#### Herstelmaatregelen

- |                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                         |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  Mo6b/Mo6c Aankoop en herinrichting landbouwenclave De Ronde Bulten, Laakmors en Steenhaar (H4010A, H4030, H3130, H91EoC) |  Mo1 Verondiepen van de Biesheuvelleiding (H4010A, H7230, H91EoC, H3130)                             |
|  Mo6d Opheffen drainerende werking landbouwpercelen De Knoef (H4010A, H7230, H3130, H91EoC)                               |  Mo6a Aankoop en herinrichting landbouwpercelen langs de Smitterijweg (H4010A, H4030, H91EoC, H3130) |



## Maatregelkaart 4

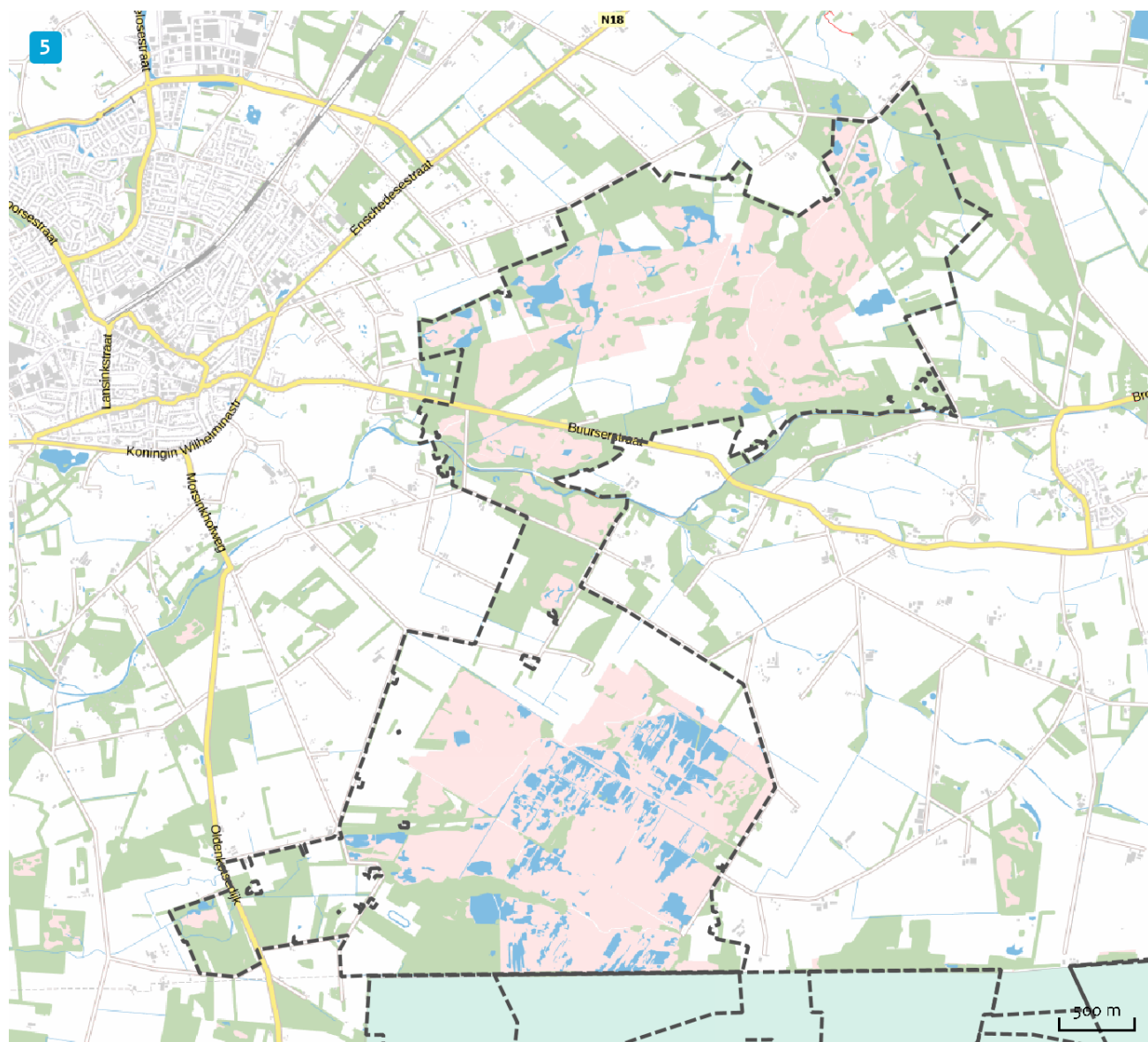


### Herstelmaatregelen

 M17 dunnen (H91Do)

 Mo2 Verondiepen/herinrichten van de Hagmolenbeek (H4010A, H7230, H3130, H91EoC)

## Maatregelkaart 5



### Herstelmaatregelen

- Mo4 Herinrichting Buurserbeek (anders dan verwerven, zie Mo6c) (H4010A, H3130, H91EoC)

# Voortgang herstelmaatregelen

## Buurserzand & Haaksbergerveen

Bron: AERIUS

| Maatregel                                                                                                                   | Uiterste datum afronding | Voortgang                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Prognose |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| 1540 M01 Verondiepen van de Biesheuvelleiding H91E0C, H7230, H3130, H4010A                                                  | 30 juni 2021             |                            | 0%       |
| 0351 M02 Verondiepen/herinrichten van de Hagmolenbeek H3130, H91E0C, H7230, H4010A                                          | 30 juni 2021             |                            | 0%       |
| 1652 M06a Aankoop en herinrichting landbouwpercelen langs de Smitterijweg H91E0C, H3130, H4010A, H4030                      | 30 juni 2021             |                            | 0%       |
| 1472 M06b/M06c Aankoop en herinrichting landbouwenclave De Ronde Bulten, Laakmors en Steenhaar H4030, H4010A, H91E0C, H3130 | 30 juni 2021             |          | 0%       |
| 2166 M06d Opheffen drainerende werking landbouwpercelen De Knoef H4010A, H7230, H3130, H91E0C                               | 30 juni 2021             |          | 0%       |
| 1804 M08 Onderzoek naar effect greppel en stuw Meujenboersven H7230                                                         | 30 juni 2021             |          | 0%       |
| 0377 M11 Kappen naaldbos H2310                                                                                              | 30 juni 2021             |          | 0%       |
| 1346 M11 Kappen naaldbos (opslag verwijderen en/of dunnen) H5130, H4030                                                     | 30 juni 2021             |          | 0%       |
| 1164 M12 begrazen binnen raster/sloten H4030                                                                                | 30 juni 2021             |          | 0%       |
| 2278 M12 begrazen binnen raster/sloten H2310                                                                                | 30 juni 2021             |          | 0%       |
| 2533 M12 begrazen binnen raster/sloten H4010A                                                                               | 30 juni 2021             |          | 0%       |



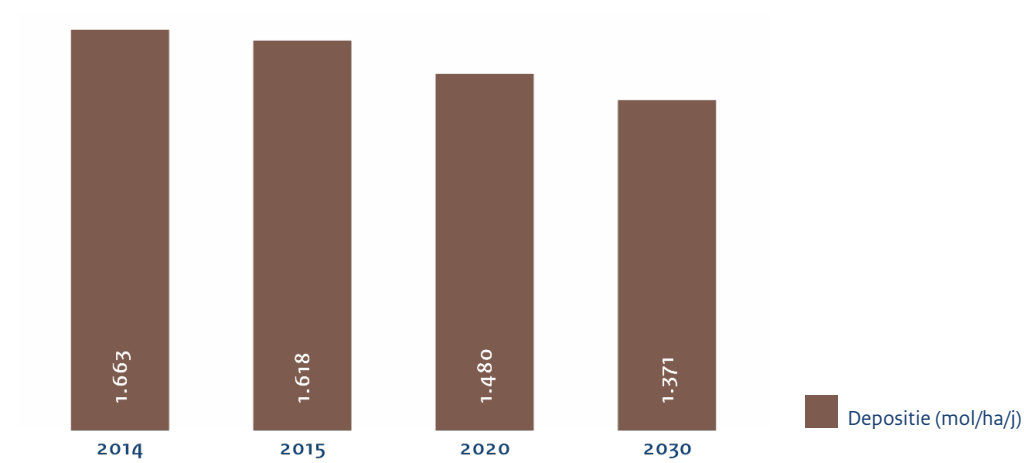
|                                                                                       |              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------|--------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 0839 M13 maaien gefaseerd H2310                                                       | 30 juni 2021 |                                     | 0% |
| 0926 M13 maaien gefaseerd H4010A                                                      | 30 juni 2021 |                            | 0% |
| 1075 M13 maaien gefaseerd H7230                                                       | 30 juni 2021 |                            | 0% |
| 1255 M13 maaien gefaseerd H3130                                                       | 30 juni 2021 |                            | 0% |
| 2322 M13 maaien gefaseerd H4030                                                       | 30 juni 2021 |                            | 0% |
| 0338 M14 kleinschalig plaggen (of strooisel verwijderen) H5130                        | 30 juni 2021 |                            | 0% |
| 0327 M14 kleinschalig plaggen en eventueel bekalken (bij verzuring), gefaseerd H4030  | 30 juni 2021 |                            | 0% |
| 0737 M14 kleinschalig plaggen en eventueel bekalken (bij verzuring), gefaseerd H7230  | 30 juni 2021 |                   | 0% |
| 1105 M14 kleinschalig plaggen en eventueel bekalken (bij verzuring), gefaseerd H3130  | 30 juni 2021 |          | 0% |
| 1284 M14 kleinschalig plaggen en eventueel bekalken (bij verzuring), gefaseerd H4010A | 30 juni 2021 |          | 0% |
| 1686 M14 kleinschalig plaggen gefaseerd H2310                                         | 30 juni 2021 |          | 0% |
| 0965 M15 opslag verwijderen H7110A                                                    | 30 juni 2021 |          | 0% |
| 1157 M15 opslag verwijderen H7120                                                     | 30 juni 2021 |          | 0% |
| 1787 M15 opslag verwijderen H7230                                                     | 30 juni 2021 |          | 0% |
| 2067 M15 opslag verwijderen H2310                                                     | 30 juni 2021 |          | 0% |
| 2387 M15 opslag verwijderen H3130                                                     | 30 juni 2021 |          | 0% |

|                                                                                           |              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1336 M15 opslag verwijderen (of dunnen) H4010A                                            | 30 juni 2021 |                                     | 0% |
| 2325 M15 opslag verwijderen (of dunnen) H5130                                             | 30 juni 2021 |                            | 0% |
| 2455 M15 opslag verwijderen (of dunnen) H4030                                             | 30 juni 2021 |                            | 0% |
| 2093 M16 schonen vennen H3130                                                             | 30 juni 2021 |                            | 0% |
| 0418 M17 dunnen H91D0                                                                     | 30 juni 2021 |                            | 0% |
| 0715 M18 periodieke drukbegrazing H5130                                                   | 30 juni 2021 |                            | 0% |
| 0086 M21 onderzoek naar trend in areaal en/of kwaliteit H4030                             | 30 juni 2021 |                            | 0% |
| 0127 M21 onderzoek naar trend in areaal en/of kwaliteit H91E0C, H91D0                     | 30 juni 2021 |          | 0% |
| 0793 M21 onderzoek naar trend in areaal en/of kwaliteit H7230                             | 30 juni 2021 |          | 0% |
| 1083 M21 onderzoek naar trend in areaal en/of kwaliteit H2310                             | 30 juni 2021 |          | 0% |
| 1840 M21 onderzoek naar trend in areaal en/of kwaliteit H4010A                            | 30 juni 2021 |          | 0% |
| 1997 M22 onderzoek naar potenties uitbreiding kalkmoeras in noordoosten Buurserzand H7230 | 30 juni 2021 |          | 0% |
| 2743 M23 onderzoek Steenhaarplassen H3130                                                 | 30 juni 2021 |          | 0% |

-  Afgerond
-  Prognose tijdig gereed
-  Prognose tijdigheid onder druk
-  Prognose niet tijdig gereed
-  Prognose onbekend
-  Indicatie percentage uitvoering in het veld

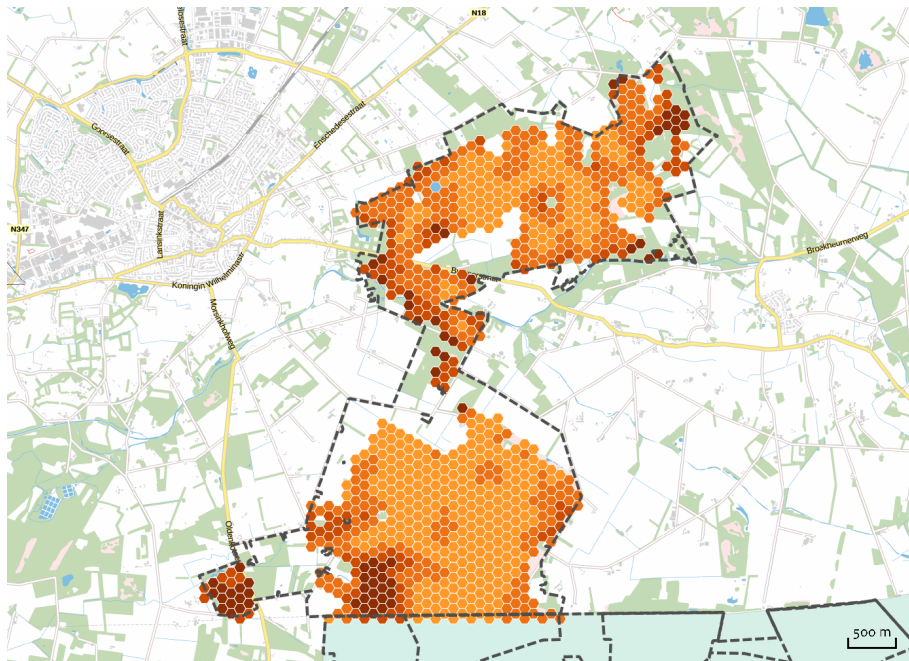
- |                                                                                                                 |                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  Beschikbaar maken financiering |  Moet nog beginnen   |
|  Beschikbaar maken van grond    |  Gestart             |
|  Formele besluitvorming         |  Afgerond            |
|  Vergunningen                   |  Niet van toepassing |
|  Inhoudelijke voorbereiding     |  Voortgang onbekend  |
|  Praktische voorbereiding     |                                                                                                       |
|  Uitvoering                   |                                                                                                       |
|  Gereed verklaren             |                                                                                                       |

Ontwikkeling van de stikstofdepositie



Ruimtelijke verdeling van de depositie

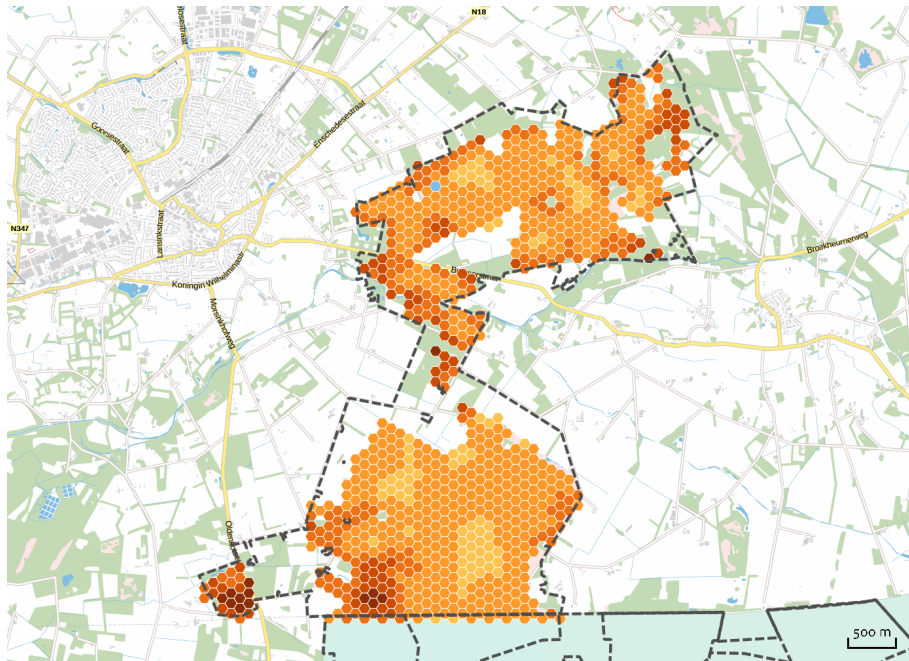
Referentiejaar (2014)



Depositie in mol/ha/j  
tussen haakjes aantal hectares

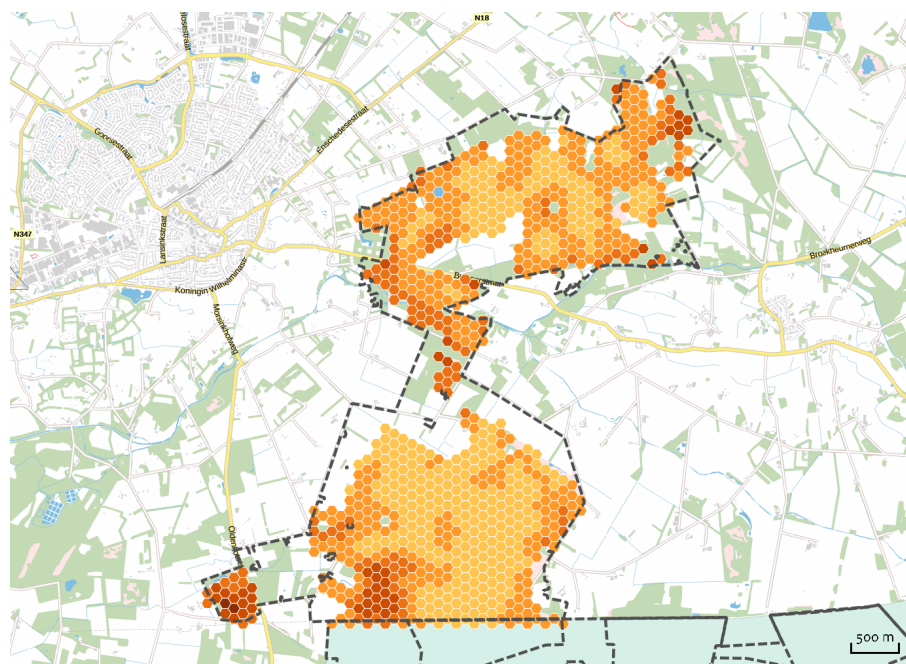
- <= 700 (0)
- 700 - 1000 (0)
- 1000 - 1300 (0)
- 1300 - 1600 (393)
- 1600 - 1900 (316)
- 1900 - 2200 (120)
- > 2200 (66)

2020



- <= 700 (0)
- 700 - 1000 (0)
- 1000 - 1300 (81)
- 1300 - 1600 (542)
- 1600 - 1900 (188)
- 1900 - 2200 (70)
- > 2200 (14)

2030



Depositie in mol/ha/j  
tussen haakjes aantal hectares



Deposite per habitattype

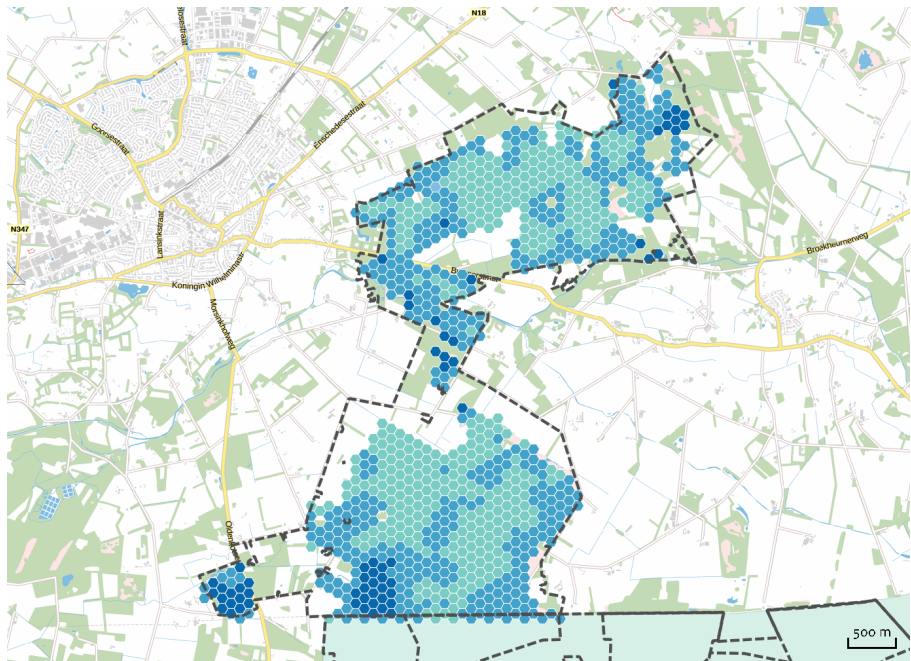


## Depositie per habitattype

| Habitat   |                                                     | Jaar | Gemiddelde<br>(mol/ha/j) | 10 percentiel<br>(mol/ha/j) | 90 percentiel<br>(mol/ha/j) |
|-----------|-----------------------------------------------------|------|--------------------------|-----------------------------|-----------------------------|
| H2310     | Stuifzandheiden met struikhei                       | 2014 | 1.665                    | 1.461                       | 1.882                       |
|           |                                                     | 2015 | 1.620                    | 1.423                       | 1.831                       |
|           |                                                     | 2020 | 1.488                    | 1.311                       | 1.686                       |
|           |                                                     | 2030 | 1.376                    | 1.208                       | 1.565                       |
| H3130     | Zwakgebufferde vennen                               | 2014 | 1.660                    | 1.446                       | 1.910                       |
|           |                                                     | 2015 | 1.616                    | 1.409                       | 1.862                       |
|           |                                                     | 2020 | 1.486                    | 1.296                       | 1.710                       |
|           |                                                     | 2030 | 1.377                    | 1.195                       | 1.590                       |
| H4010A    | Vochtige heiden (hogere zandgronden)                | 2014 | 1.649                    | 1.463                       | 2.004                       |
|           |                                                     | 2015 | 1.606                    | 1.425                       | 1.951                       |
|           |                                                     | 2020 | 1.475                    | 1.310                       | 1.794                       |
|           |                                                     | 2030 | 1.365                    | 1.210                       | 1.670                       |
| H4030     | Droge heiden                                        | 2014 | 1.684                    | 1.490                       | 2.120                       |
|           |                                                     | 2015 | 1.639                    | 1.450                       | 2.064                       |
|           |                                                     | 2020 | 1.504                    | 1.332                       | 1.895                       |
|           |                                                     | 2030 | 1.392                    | 1.228                       | 1.764                       |
| H5130     | Jeneverbesstruwelen                                 | 2014 | 1.723                    | 1.503                       | 1.977                       |
|           |                                                     | 2015 | 1.677                    | 1.464                       | 1.922                       |
|           |                                                     | 2020 | 1.539                    | 1.345                       | 1.760                       |
|           |                                                     | 2030 | 1.424                    | 1.241                       | 1.631                       |
| H7110A    | Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)               | 2014 | 1.532                    | 1.476                       | 1.571                       |
|           |                                                     | 2015 | 1.488                    | 1.433                       | 1.524                       |
|           |                                                     | 2020 | 1.359                    | 1.304                       | 1.389                       |
|           |                                                     | 2030 | 1.260                    | 1.207                       | 1.292                       |
| H7120ah   | Herstellende hoogvenen, actief hoogveen             | 2014 | 1.634                    | 1.457                       | 1.994                       |
|           |                                                     | 2015 | 1.588                    | 1.416                       | 1.936                       |
|           |                                                     | 2020 | 1.449                    | 1.294                       | 1.763                       |
|           |                                                     | 2030 | 1.344                    | 1.194                       | 1.643                       |
| H7230     | Kalkmoerassen                                       | 2014 | 1.454                    | 1.454                       | 1.498                       |
|           |                                                     | 2015 | 1.416                    | 1.416                       | 1.459                       |
|           |                                                     | 2020 | 1.302                    | 1.302                       | 1.340                       |
|           |                                                     | 2030 | 1.201                    | 1.200                       | 1.237                       |
| H91Do     | Hoogveenbossen                                      | 2014 | 2.519                    | 2.075                       | 2.671                       |
|           |                                                     | 2015 | 2.454                    | 2.023                       | 2.600                       |
|           |                                                     | 2020 | 2.226                    | 1.852                       | 2.370                       |
|           |                                                     | 2030 | 2.082                    | 1.727                       | 2.217                       |
| H91EoC    | Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) | 2014 | 2.137                    | 1.815                       | 2.446                       |
|           |                                                     | 2015 | 2.078                    | 1.766                       | 2.379                       |
|           |                                                     | 2020 | 1.897                    | 1.621                       | 2.164                       |
|           |                                                     | 2030 | 1.760                    | 1.500                       | 2.013                       |
| ZGH7120ah | Herstellende hoogvenen, actief hoogveen             | 2014 | 1.693                    | 1.573                       | 1.788                       |
|           |                                                     | 2015 | 1.641                    | 1.529                       | 1.733                       |
|           |                                                     | 2020 | 1.490                    | 1.399                       | 1.574                       |
|           |                                                     | 2030 | 1.381                    | 1.294                       | 1.461                       |

Depositiedaling

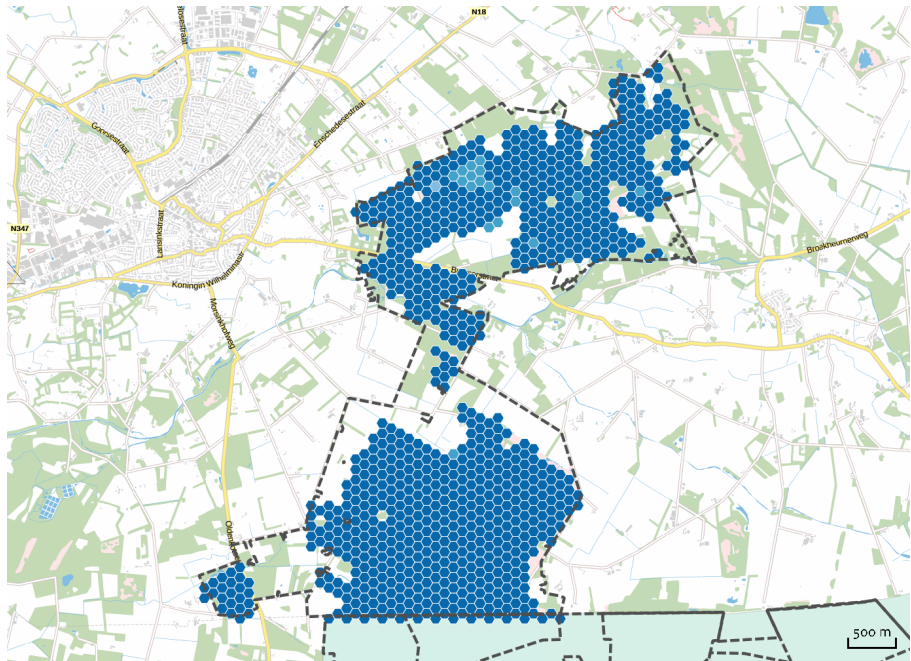
2014 - 2020



Depositiedaling in mol/ha/j  
tussen haakjes aantal hectares

- 0 - 50 (0)
- 50 - 100 (0)
- 100 - 175 (393)
- 175 - 250 (439)
- > 250 (63)

2014 - 2030



- 0 - 50 (0)
- 50 - 100 (0)
- 100 - 175 (0)
- 175 - 250 (18)
- > 250 (877)

## Depositiedaling per habitatype

| Habitat   |                                                     | Jaar | Gemiddelde<br>(mol/ha/j) | 10 percentiel<br>(mol/ha/j) | 90 percentiel<br>(mol/ha/j) |
|-----------|-----------------------------------------------------|------|--------------------------|-----------------------------|-----------------------------|
| H2310     | Stuifzandheiden met struikhei                       | 2015 | 44                       | 38                          | 50                          |
|           |                                                     | 2020 | 177                      | 153                         | 201                         |
|           |                                                     | 2030 | 289                      | 256                         | 321                         |
| H3130     | Zwakgebufferde vennen                               | 2015 | 43                       | 38                          | 50                          |
|           |                                                     | 2020 | 174                      | 151                         | 201                         |
|           |                                                     | 2030 | 283                      | 250                         | 322                         |
| H4010A    | Vochtige heiden (hogere zandgronden)                | 2015 | 43                       | 38                          | 53                          |
|           |                                                     | 2020 | 174                      | 153                         | 217                         |
|           |                                                     | 2030 | 284                      | 254                         | 342                         |
| H4030     | Droge heiden                                        | 2015 | 44                       | 39                          | 56                          |
|           |                                                     | 2020 | 179                      | 155                         | 229                         |
|           |                                                     | 2030 | 292                      | 259                         | 360                         |
| H5130     | Jeneverbesstruwelen                                 | 2015 | 46                       | 40                          | 53                          |
|           |                                                     | 2020 | 184                      | 159                         | 217                         |
|           |                                                     | 2030 | 299                      | 263                         | 344                         |
| H7110A    | Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)               | 2015 | 43                       | 41                          | 46                          |
|           |                                                     | 2020 | 173                      | 164                         | 180                         |
|           |                                                     | 2030 | 271                      | 263                         | 282                         |
| H7120ah   | Herstellende hoogvenen, actief hoogveen             | 2015 | 46                       | 40                          | 56                          |
|           |                                                     | 2020 | 185                      | 161                         | 223                         |
|           |                                                     | 2030 | 290                      | 260                         | 346                         |
| H7230     | Kalkmoerassen                                       | 2015 | 38                       | 38                          | 39                          |
|           |                                                     | 2020 | 152                      | 152                         | 158                         |
|           |                                                     | 2030 | 253                      | 253                         | 261                         |
| H91Do     | Hoogveenbossen                                      | 2015 | 65                       | 50                          | 71                          |
|           |                                                     | 2020 | 292                      | 220                         | 315                         |
|           |                                                     | 2030 | 437                      | 344                         | 458                         |
| H91EoC    | Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) | 2015 | 59                       | 49                          | 70                          |
|           |                                                     | 2020 | 240                      | 197                         | 284                         |
|           |                                                     | 2030 | 377                      | 318                         | 441                         |
| ZGH7120ah | Herstellende hoogvenen, actief hoogveen             | 2015 | 52                       | 44                          | 55                          |
|           |                                                     | 2020 | 203                      | 174                         | 214                         |
|           |                                                     | 2030 | 312                      | 279                         | 326                         |

## Stikstofoverbelasting per habitatype

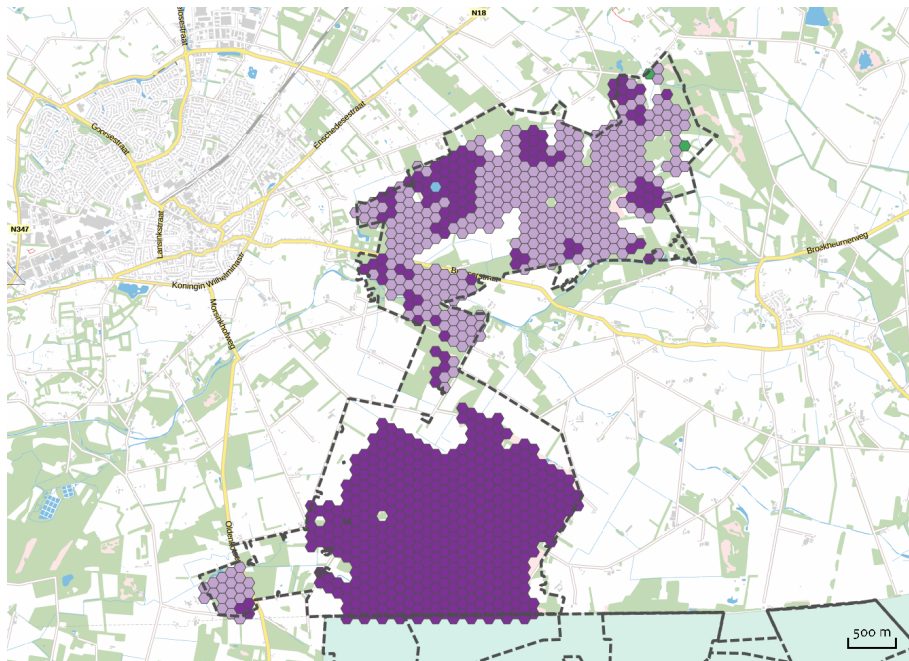
| Habitat |                                         | Relevant<br>(ingetekend) | Relevant<br>(gekarteed) | KDW   | Stikstofbelasting ten opzichte van KDW |                        | Aandeel<br>overbelast |
|---------|-----------------------------------------|--------------------------|-------------------------|-------|----------------------------------------|------------------------|-----------------------|
| H2310   | Stuifzandheiden met struikhei           | 33,0 ha                  | 30,9 ha                 | 1.071 | 2014                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2015                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2020                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2030                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
| H3130   | Zwakgebufferde vennen                   | 13,2 ha                  | 7,1 ha                  | 571   | 2014                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2015                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2020                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2030                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
| H4010A  | Vochtige heiden (hogere zandgronden)    | 102,5 ha                 | 90,5 ha                 | 1.214 | 2014                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2015                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2020                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2030                                   | <div><div></div></div> | 76%                   |
| H4030   | Droge heiden                            | 66,5 ha                  | 59,6 ha                 | 1.071 | 2014                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2015                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2020                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2030                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
| H5130   | Jeneverbesstruwelen                     | 11,6 ha                  | 10,7 ha                 | 1.071 | 2014                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2015                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2020                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2030                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
| H7110A  | Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)   | 2,5 ha                   | 2,5 ha                  | 500   | 2014                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2015                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2020                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2030                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
| H7120ah | Herstellende hoogvenen, actief hoogveen | 318,3 ha                 | 312,6 ha                | 500   | 2014                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2015                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2020                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2030                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
| H7230   | Kalkmoerassen                           | < 1,0 ha                 | < 1,0 ha                | 1.143 | 2014                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2015                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2020                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2030                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
| H91Do   | Hoogveenbossen                          | 7,4 ha                   | 7,4 ha                  | 1.786 | 2014                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2015                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2020                                   | <div><div></div></div> | 100%                  |
|         |                                         |                          |                         |       | 2030                                   | <div><div></div></div> | 90%                   |

| Habitat       |                                                        | Relevant<br>(ingetekend) | Relevant<br>(gekarteerd) | KDW   | Stikstofbelasting ten opzichte van KDW |  |  | Aandeel<br>overbelast |
|---------------|--------------------------------------------------------|--------------------------|--------------------------|-------|----------------------------------------|--|--|-----------------------|
| H91EoC        | Vochtige alluviale bossen<br>(beekbegeleidende bossen) | 5,4 ha                   | 5,4 ha                   | 1.857 | 2014                                   |  |  | 87%                   |
|               |                                                        |                          |                          |       | 2015                                   |  |  | 80%                   |
|               |                                                        |                          |                          |       | 2020                                   |  |  | 39%                   |
|               |                                                        |                          |                          |       | 2030                                   |  |  | 23%                   |
| ZGH712<br>oah | Herstellende hoogvenen,<br>actief hoogveen             | 3,7 ha                   | 3,0 ha                   | 500   | 2014                                   |  |  | 100%                  |
|               |                                                        |                          |                          |       | 2015                                   |  |  | 100%                  |
|               |                                                        |                          |                          |       | 2020                                   |  |  | 100%                  |
|               |                                                        |                          |                          |       | 2030                                   |  |  | 100%                  |

- Geen stikstofprobleem
- Evenwicht
- Matige overbelasting
- Sterke overbelasting

Ruimtelijk beeld van de stikstofoverbelasting

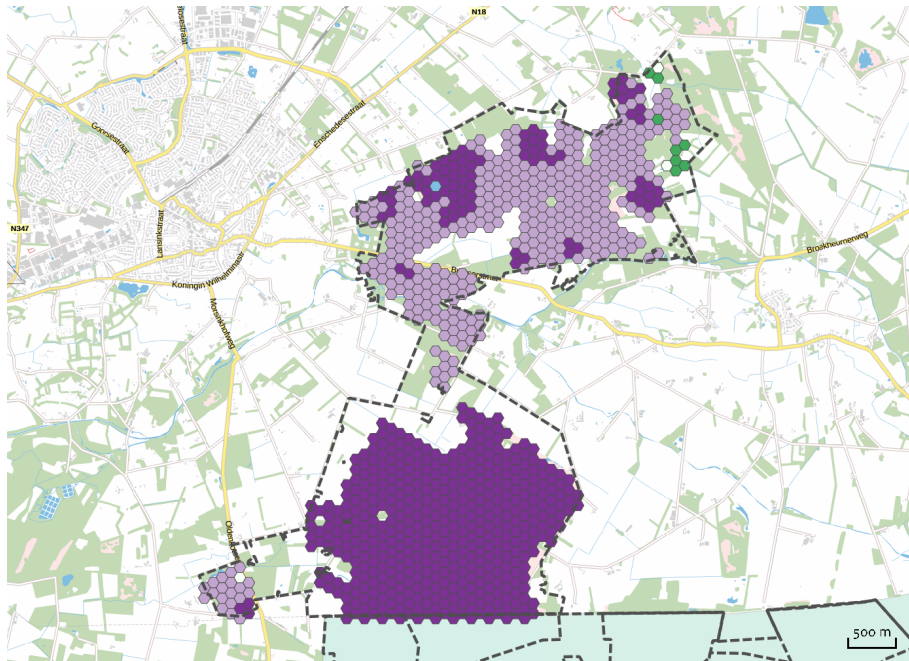
Referentiejaar (2014)



Mate van overbelasting  
tussen haakjes aantal hectares

- Geen stikstofprobleem (2)
- Evenwicht (0)
- Matige overbelasting (341)
- Sterke overbelasting (547)

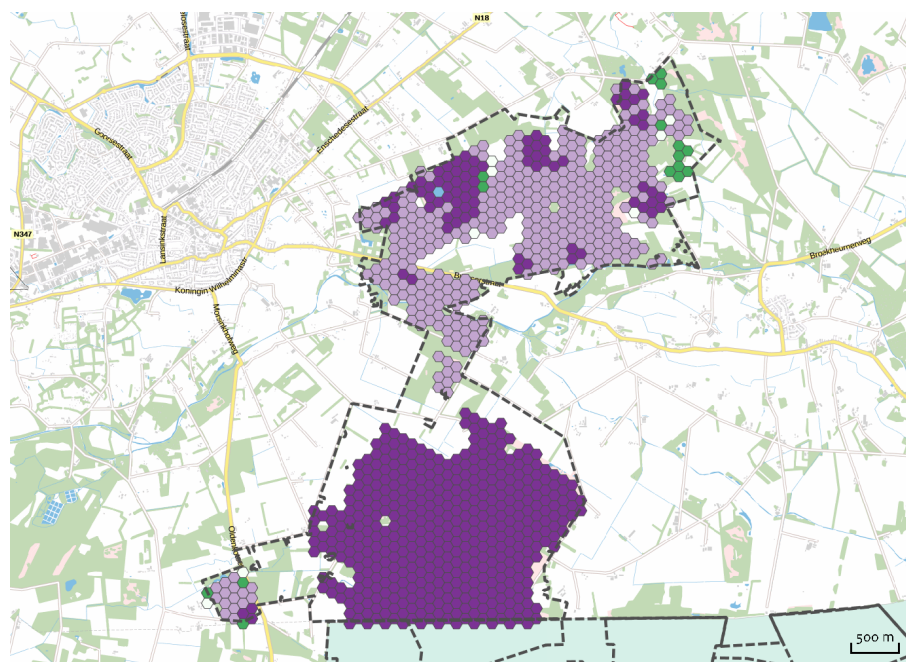
2020



- Geen stikstofprobleem (8)
- Evenwicht (3)
- Matige overbelasting (355)
- Sterke overbelasting (524)



2030



Mate van overbelasting  
tussen haakjes aantal hectares

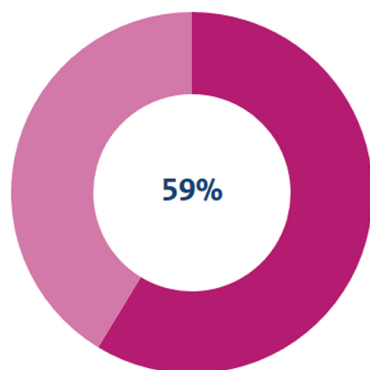
- Geen stikstofprobleem (16)
- Evenwicht (8)
- Matige overbelasting (344)
- Sterke overbelasting (522)



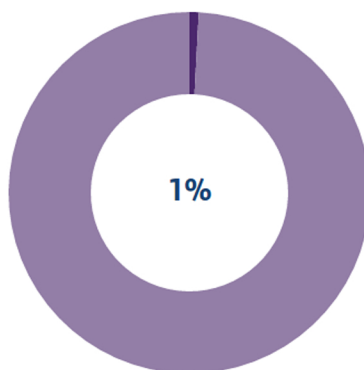
## Benuttingsgraad depositieruimte\*

Buurserzand & Haaksbergerveen

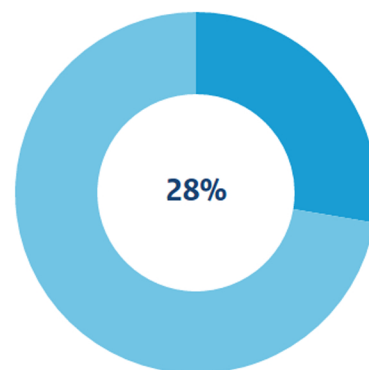
Bron: AERIUS



**Vergunningen**



**Prioritaire projecten**



**Meldingen**

\* De som van alle voor ontwikkelingsruimte relevante hectares in het gebied.

Data: 1 juli 2015 tot 1 juli 2016

Alle kaarten in deze rapportage zijn digitaal  
beschikbaar in AERIUS Monitor: [monitor.aerius.nl](http://monitor.aerius.nl)

**Dit is een uitgave van:**

Het PAS-bureau - onderdeel van BIJ12  
In samenwerking met het RIVM



**AERIUS<sup>®</sup>** 

Leidseveer 2  
3511 SB Utrecht  
[www.bij12.nl](http://www.bij12.nl)

**Februari 2017**